

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 18P/84/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7124211013
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Andrejčáková
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2024:7124211013.1

Uznesenie

Mestský súd Košice v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, so sídlom C. D. X, E., dieťa rodičov: maloletá matka: F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, F. D. G., zastúpená zákonnými zástupcami: otec: H. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, F. D. G. a matka J. B., nar. XX.XX.XXXX bytom G. XX, F. D. G., otec maloletej A. neuvedený, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:

I. Maloletému dieťaťu A. B., nar. XX.XX.XXXX, ustanovuje za opatrovníka F. F. D. G., ktoré je povinné a oprávnené robiť za maloletú právne úkony v bežných veciach, zastupovať ju v bežných veciach pričom rozhodnutia, ktoré nie sú bežnou záležitosťou, podliehajú schváleniu súdu.

II. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na Mestskom súde Košice sp. zn. 18P/59/2024.

odôvodnenie:

1. Písomným podaním doručeným súdu dňa 22.04.2024 žiadal H. I., otec maloletej dcéry F. B., o to, aby ho súd ustanovil za poručníka pre maloletú vnučku A. B., ktorá je dcérou maloletej matky, ktorá ešte nedovršila vek 16 rokov a otec maloletej A. nie je v rodnom liste uvedený.

2. Na tunajšom súde sa pod sp. zn. 18P/59/2024 vedie konanie, predmetom ktorého je návrh otca maloletej matky, ktorým navrhuje, aby ho súd ustanovil za poručníka pre jeho maloletú vnučku A., nakoľko jej matka je ešte maloletá a otec v rodnom liste maloletej A. nie je zapísaný.

3. V právnej veci 18P/59/2024 sa dňa 07.06.2024 uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sa zúčastnil otec, maloletá matka a kolízny opatrovník. Na tomto pojednávaní kolízny opatrovník súdu uviedol nové skutočnosti, ktoré v čase šetrenia pomerov neboli známe a to, že navrhujú, aby maloletá matka a maloleté dieťa boli monitorované v spolupráci s K. F. na základe ich odporúčania a to z dôvodu, že starí rodičia majú školopovinné deti, ktoré sú záškoláci. Počas sociálneho zisťovania starý otec priznal, že v čase keď pracoval v G. užil drogy. Z týchto dôvodov im úrad navrhol spoluprácu, po skončení ktorej ak bude všetko v poriadku tak budú súhlasiť s tým, aby bol starý otec poručníkom maloletej vnučky A.. Táto spolupráca, ktorá už začala prebiehať, bude na úrovni Referátu poradenskopsychologických služieb L. J., C. M. A. B. A. K. J. N. A. B. F.. Navrhli preto pojednávanie odročiť na september. Spolupráca prebieha na základe týždňových intervalov, kedy budú vykonávané osobné návštevy rodiny. Navrhovateľ s tým súhlasil.

4. V zmysle takto zistenej aktuálnej situácie v rodine maloletej súd považoval za potrebné neodkladne zasiahnuť tým, že do času, kým nerozhodne vo veci samej a ustanoví maloletej A. poručníka, začal ex offo konanie o ustanovenie opatrovníka a to vydaním uznesenia o začatí konania dňa 07.06.2024.

5. Podľa čl. 11 ods. 1 zákona č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona.

6. Podľa ust. § 1 CMP, podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

7. Podľa ust. § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

8. Podľa ust. § 360 ods. 1, 2 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

9. Podľa ust. § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

10. Podľa ust. § 324 ods. 1 a 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

11. Podľa ust. § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa ust. § 328 ods.2 CSP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326 CSP.

13. Podľa ust. § 329 ods. 1 veta prvá a ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. Podľa ust. § 330 ods. 1, 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

15. Podľa ust. § 331 ods. 1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

16. Podľa ust. § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

17. Podľa ust. § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

18. V zmysle ust. § 56 ods. 1, 2, 3 zákona o rodine, (1) Ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.

(2) Poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu.

(3) Ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

19. V zmysle ust. § 57 ods. 1, 2, 3, 4 zákona o rodine, (1) Ak sú rodičia maloletého dieťaťa nažive a ak to nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, súd ustanoví za poručníka predovšetkým toho, koho navrhli rodičia, ktorých výkon rodičovských práv a povinností bol pozastavený. Ak niet takej osoby, súd ustanoví za poručníka niekoho z príbuzných alebo blízkych osôb maloletého dieťaťa alebo jeho rodiny alebo inú fyzickú osobu.

(2) Za poručníka maloletého dieťaťa možno ustanoviť aj manželov.

(3) Ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu.

(4) Do času, kým nie je maloletému dieťaťu ustanovený poručník, alebo do času, kým sa ustanovený poručník neujme svojej funkcie, robí neodkladné úkony v záujme maloletého dieťaťa opatrovník ustanovený podľa § 60.

20. V zmysle ust. § 60 ods. 1 zákona o rodine, súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa.

21. V zmysle ust. § 61 ods. 1 a 2 zákona o rodine, je opatrovník povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa. Súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený a aby bolo dostatočne chránené záujmy mal. Dieťaťa.

22. Podľa ust. § 8 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda len uzavretím manželstva. Takto nadobudnutá plnoletosť sa nestráca ani zánikom manželstva ani vyhlásením manželstva za neplatné.

23. Podľa ust. § 9 OZ, maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

24. Podľa ust. § 26 OZ, pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za nich ich zákonní zástupcovia.

25. Podľa ust. § 27 ods. 1 OZ, kto je zákonným zástupcom maloletého dieťaťa, upravuje Zákon o rodine.

26. Podľa ust. § 28 OZ, ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

27. Podľa ust. § 31 ods. 1 zákona o rodine, rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

28. V danom prípade sa jedná o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktoré konanie upravuje CMP, za aplikácie všeobecnej subsidiarity CSP. CMP upravuje odlišnosti od všeobecného procesného režimu CSP ako generálneho procesného kódexu. Aj z nadpisu tretej časti CMP „Niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu“ je nepochybné, že tento zákon upravuje len niektoré špecifiká neodkladných opatrení v mimosporových konaniach s tým, že všeobecná úprava a účel inštitútu neodkladného opatrenia je upravený v príslušných ustanoveniach CSP. Preto súd v danej veci aplikuje príslušné ustanovenia oboch procesných kódexov. Pretože konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je konaním, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd nie je viazaný obsahom návrhu.

29. Účelom neodkladných opatrení je rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu a rýchla úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej. Ide len o skúmanie splnenia podmienok bezodkladnosti vydania rozhodnutia. Na nariadenie neodkladného opatrenia je

postačujúce, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia naliehavej potreby operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a nie je možné ju vyriešiť až rozhodnutím vo veci samej, pričom je potrebné vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5 Cdo 91/2012).

30. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia, resp. pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa dokazovanie nevykonáva. Dokazovanie má v tomto prípade charakter tzv. osvedčovania, keď skutočnosť uvedené v návrhu alebo ktoré sú súdu zrejmé, keď nariaďuje neodkladné opatrenie, spĺňajú atribút vysokej miery pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

31. Vychádzajúc z obsahu spisu súd dospel k záveru, že v danom prípade sú bezpochyby splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia a okamžitú ingerenciu súdu do úpravy rodinných pomerov. Dôvodom na ingerenciu súdu do pomerov účastníkov bola skutočnosť, že maloletá A. sa ocitla v situácii bez zákonných zástupcov v dôsledku toho, že otec v rodnom liste nie je zapísaný a matka je neploletá, má 15 rokov. Súd v zmysle zákona ustanovil za dočasného opatrovníka obec, konkrétne mesto F. D. G., nakoľko má za to, že bude túto dočasnú funkciu vykonávať v prospech maloletej prihládajúc na to, že celá rodina žije v tomto meste. Možnosť ustanoviť obec ako opatrovníka vyplýva priamo zo zákona.

32. Vyššie citované ustanovenia upravujú osobitný zákonný dôvod na ustanovenie mesta F. D. G. za dočasného opatrovníka maloletého dieťaťa podľa § 60 zákona o rodine charakterizovaný najmä svojou dočasnosťou. Zmyslom tohto ustanovenia je preklenúť medziobdobie dovtedy, kým nie je maloletému dieťaťu ustanovený poručník alebo dovtedy, kým sa ustanovený poručník neujme svojej funkcie, t.j. medziobdobie, v ktorom maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu, nakoľko v tomto období môže dôjsť k vzniku situácií alebo potrieb, keď je nevyhnutné bezprostredne chrániť záujmy dieťaťa vykonaním neodkladných úkonov, ktoré bude robiť ustanovený opatrovník. Ustanovený opatrovník je povinný funkciu opatrovníka vykonávať v záujme maloletého dieťaťa a jeho práva a právom chránené záujmy chrániť. Funkcia opatrovníka zanikne buď právoplatným ustanovením poručníka maloletému dieťaťu alebo okamihom, kedy sa ustanovený poručník ujme svojej funkcie.

33. Súd môže za opatrovníka ustanoviť fyzickú osobu, napríklad príbuzného, známeho, osobu, ktorá vykonáva osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, či inú osobu, ktorá je spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu a u ktorej je predpoklad, že výkon funkcie opatrovníka bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Výslovne sú však požiadavky kladené na osobu opatrovníka upravené len pri majetkovom opatrovníkovi, a to v ustanovení § 33 ods. 2. Nevyhnutným predpokladom na ustanovenie osoby do funkcie opatrovníka je súhlas osoby s prevzatím tejto funkcie. Ako bolo judikované aj v R 14/1967, na to, aby mal občan (fyzická osoba) právnu povinnosť prijať funkciu opatrovníka, by bolo potrebné výslovne zákonné ustanovenie. Občiansky zákonník, zákon o rodine ani iné právne predpisy však takúto povinnosť neupravujú. Funkciu opatrovníka podľa § 60 môže vykonávať aj úrad práce, sociálnych vecí a rodiny [§ 22, § 73 ods. 2 písm. b) bod 3 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele] a súd môže ustanoviť za opatrovníka aj obec.

34. V tomto prípade je nevyhnutne potrebné, aby maloleté dieťa malo zákonného zástupcu, ktorý za neho bude vykonávať nevyhnutné právne úkony. Preto súd nariadil také opatrenie, ktoré v zmysle § 60 ods. 1 Zákona o rodine umožňuje ustanoviť maloletej opatrovníka aj z iných dôvodov ako sú uvedené v

ustanovení § 39 ods. 3 a § 57 ods. 4 a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa. Je v záujme maloletej A., aby jej bol ustanovený opatrovník, ktorému súd vymedzuje taký rozsah jeho práv a povinností, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený a aby zároveň boli aj dostatočne chránené záujmy maloletej. Ustanovený opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletej. Súd ustanovil obec, nakoľko žiadna iná fyzická osoba nebola vhodná na ustanovenie.

35. Predmetom konania vo veci samej bude rozhodovanie o ustanovení poručníka maloletému dieťaťu.

36. Súd záverom poznamenáva, že neodkladné opatrenie má len dočasný charakter, nie je rozhodnutím vo veci samej a nenahrádza ani neprejudikuje budúce rozhodnutie súdu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje v troch vyhotoveniach.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 127 CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa ust. § 365 odsek 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa ust. § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.